

सम्पादकीय

युद्धके भल्को दिने धरापहरु

मानव विकास सूचकांकमा पछाडि परेको मध्येशलाई प्राकृतिक प्रकोपले सधै हेरानी पार्ने गर्छ। बिसालु सर्प, डुबान, लूदेखि खोलानीको बाटीले बर्चेनि नागरिकमा जनधनको क्षति पुर्ने गरेको छ। अक मनपरी चलिरहेको विकासे गतिविधि नागरिकको ज्यान लिने अर्को कारण बनिरहेको छ। हरेक तीन वा चार गाँउपछि खोला रहेको मध्येशमा विकासे गतिविधि त्रूल-त्रूल खाडल छोड्ने गरेको पाइन्छ। नाफालाई मात्रै हेरेर खालीयको विरोधका बीच खोलाबाट गिटी बालुवा निकाल्दा मधेश एकप्रकारले खाल्लाले भरिएका छन्। त्यसको पर्यावरणीय असर एकातिर यस्ता खाडलहरु बालबालिकाका निस्त धराप बनिरहेको छ। स्कूलबाट फर्किदा, साथीद्वाराँग खेल जाँदा अनि अरु गतिविधिका क्रममा चर्को गर्मी छल बालबालिका पौडी खेल खोलामा जान्छन्। अनि पौडी खेले क्रममा बालबालिका सजिले खाडलमा पछन्न।

प्रदेश प्रहरी कार्यालय जनकपुरको तथाङ्कले डुबेर ज्यान गुमाउने बालबालिकाको संख्या भयावह रहेको प्रष्ट हुन्छ। बित्रेको पाँच वर्षमा मात्रै ३५१ बालबालिकाको डुबेर मृत्यु भएको छ। ५५५ जनाको डुबेर मृत्यु भएको २११ जना बालक र १४८ जना बालिका रहेको प्रहरीको तथाङ्कले देखाउँछ। एग्को आर्थिक वर्ष २०७९/०८० मा मात्रै मधेशका ८ जिल्लामा डुबेर ज्यान गुमाउनेको संख्या १५५ जना छ। त्यसमध्ये ४८ जना बालक र ३३ जना बालिका छन्। अफ्र प्रदेशको राजधानी रहेको धनुष्पामा मात्रै ४१ जनाको डुबेर ज्यान गएको देखाउँछ। अरु जिल्ला भन्दा विकासे गतिविधि धनुष्पामा बढी भएकाले यहाँ खाल्दाखुल्दी पनि धेरे रहेको सजिले बुझन सकिन्छ।

दुग्गा, गिटी र बालुवा निकाल्दा खोलामा खाल्दा हुने अनि त्यहाँ जेमेको पानीमा बालबालिका रमाउन पुग्दा ज्यान जानु नियमित नियत जस्तो बनिसकेको छ। समर्थ भूमि रेकाले मधेशमा डुबेर मृत्यु हुने भय निकै पुरानो हो। तर मानिसको जीवनलाई सहज बनाउन भनेद भइरहेका विकासे गतिविधिमा यसतरको ध्यान नजानु दुख्द छ। ठेकेदारलाई कामको जिम्मा दिनु, उसले नाफाबाहेक अरु नदेख्नु अनि अनुगमन गर्नुपर्ने निकायबाट छुट पाउनुले अकल्पनीय संख्यामा मानवीय क्षति पुगिरहेको छ। डुबेर ज्यान जाने संख्याले कुनै युद्ध वा हिसाको निवासलाई सम्भाउँछ। तर यसतरको संघ, प्रदेश र स्थानीय सरकारको आवश्यक ध्यान गएको पाइदैन। पक्कपनि बालबालिका जोगाउनु अभिभावकको दायित्व हो। तर सँगै राज्यले यस्तो धरापबारे आवश्यक नीति लिन जरुरी छ।

पछिल्लो समय दक्षिण एसिया र छिल्लोको मूलकहरूले भूमोलमा आफ्नो भू-स्वामित्व सिर्जना गर्ने प्रतिस्पर्धा गर्दै आएका छन्। सुन्दरतमा २०७६ सालमा भारतले क्षमीर प्रान्त विभाजन गर्ने क्रममा नेपालको अतिक्रमित भूमोलमायत हाल पाकिस्तान र चीनको नियन्त्रणमा रहेको भू-भागसमेत समेटेन नयाँ नक्सा जारी गरेको थियो। जसको तीन देश नेपाल, पाकिस्तान र चीनले विरोध गरे। त्यसपश्चात २०७७ सालमा पाकिस्तानले पनि क्षमीर, लद्दाख गुजरातका केही भागसमेत राखेर नक्सा निकाल्यो, जसप्रति भारतले आपत्ति जनायो। त्यसपश्चात नेपालले पनि २०७७ जेठ ३१ गते वास्तविक नक्सा राखेर आफ्नो गली स्वीकार गर्दै कालापानी, लिपुलेक, लिपियाधुरालाई समेटे नक्सा जारी गयो। २०८० भद्रै ११ गते चीनद्वारा जारी 'स्ट्यान्डर्ड ध्याप' मा भारत र चीन दुवै मूलकले दावी गरिरहेका 'अक्साई चीन' र अरुणाञ्चलको भाग तथा ताइवानसमेतलाई चीनको सरहदबाट समेटेको छ। भने चीनको छिल्लोको देशको रूपमा रहेको नेपालको परिच्छेदी नेपाली नक्शालाई वेवास्था गरी नेपालको पुराने नक्सा राखिएको छ। चीनले सार्वजनिक गरेको नयाँ नक्सामा आफूको भूभाग समिटिएको भद्रै भारतले ताइवानसमेतलाई चीनले नेपालको परिच्छेदी नेपाली नक्शालाई वेवास्था गरी नेपालको पुराने नक्सा राखिएको छ।

चिनियाँ कदम

विश्व महाशक्ति बन्ने आकांक्षासँगै 'परियोद्य शुरक्षा'का नाममा भौगोलिक महत्वाकांक्षासमेत चीनबाट प्रकट हुई गएको पाइन्छ। चीनको सर्वे तथा ध्यापिड कानुन लागू भएको ३० वर्षों वर्षको उपलब्ध्यमा चीनको प्राकृतिक स्रोत मन्वालयले २०८० भद्रै ११ गते २०२३ अगस्ट २८ सोमावार सार्वजनिक गरेको 'स्ट्यान्डर्ड ध्याप' मा भारत र चीन दुवै मूलकले दावी गरिरहेका 'अक्साई चीन' र अरुणाञ्चलको भाग तथा ताइवानसमेतलाई समेटेको रेप्रेटेटर नेपालको गर्ने तरिका छ। अक्साई चीन र अरुणाञ्चल प्रदेशलाई समावेश गरेकोमा भारत आक्रान्तित भएको छ। भने दक्षिण चीन सागरको सामुद्रिक सीमा दायारासमेत बढाइएपछि दीक्षणपूर्वी एसियाका थपै मूलकले पनि त्यसप्रति सरोकार राखेका छन्। यसै नेपालले (चुन्दे) नक्सा जारी गर्दा त्यस्त त्यस्तवारे चीनलाई जानकारी दिइएको भएपनि उक्त माननिच्चरा पुराने नक्शालाई निरन्तरता दिइ चीन तिम्पान्याधुरालाईको अद्यावधिक नक्सावारे अनवन्वज रहे सरी प्रस्तुत भएको छ। चीनीय विदेश मन्वालयको प्रवासी वाकाश वेवास्था गरी नेपालले भद्रै १३ गते बेहोड्डा अर्थात धनुष्पामा नियमित नक्सालाई चीनले नेपालको धरापहरुलाई समेटेको राखेको छ। अन्तिम तरिका नेपालले चीनको साकेसातसास्पन्दी अभ्यासको नियमित प्रयोग' भएको प्रतिक्रिया दिइएको छ। चीनले जारी गरेको नक्साका वारेमा आफ्नो धारणा स्पष्ट पार्दै नेपालको परराष्ट्र मन्वालयले भद्रै १५ गते शुक्रवार एक धरापीमार्फत संसदले सर्वसमितिले स्वीकृत गरेको राजनीतिक र प्रशासनिक नक्सामा नेपाल दुष्ट र स्पष्ट रहेको जनाउदै संसदले सर्वसमितिले स्वीकृत गरेको राजनीतिक र प्रशासनिक नक्सालाई छिमेकीहरूले समानांग गर्नुपर्ने धारणा सार्वजनिक गरेको छ। मन्वालयले नेपाल सीमा विवाद वार्ता र कूटनीतिक परिवर्तनमा 'नयाँ स्तरको राखेका नक्सा जारी गर्नुलाई नानवन्त्रामा चीनको साकेसातसास्पन्दी अभ्यासको नियमित प्रयोग' भएको प्रतिक्रिया दिइएको छ। चीनले जारी गरेको नक्साका वारेमा आफ्नो धारणा स्पष्ट पार्दै नेपालको परराष्ट्र मन्वालयले भद्रै १७ गते शुक्रवार एक धरापीमार्फत संसदले सर्वसमितिले स्वीकृत गरेको राजनीतिक र प्रशासनिक नक्सालाई छिमेकीहरूले समानांग गर्नुपर्ने धारणा सार्वजनिक गरेको छ। मन्वालयले नेपालले चीनको साकेसातसास्पन्दी अभ्यासको नियमित प्रयोग' भएको प्रतिक्रिया दिइएको छ। अन्तिम तरिका नेपालले चीनको साकेसातसास्पन्दी अभ्यासको नियमित प्रयोग' भएको प्रतिक्रिया दिइएको छ। चीनले जारी गरेको नक्साका वारेमा आफ्नो धारणा स्पष्ट पार्दै नेपालको परराष्ट्र मन्वालयले भद्रै १९ गते शुक्रवार एक धरापीमार्फत संसदले सर्वसमितिले स्वीकृत गरेको राजनीतिक र प्रशासनिक नक्सालाई छिमेकीहरूले समानांग गर्नुपर्ने धारणा सार्वजनिक गरेको छ। मन्वालयले नेपालले चीनको साकेसातसास्पन्दी अभ्यासको नियमित प्रयोग' भएको प्रतिक्रिया दिइएको छ। अन्तिम तरिका नेपालले चीनको साकेसातसास्पन्दी अभ्यासको नियमित प्रयोग' भएको प्रतिक्रिया दिइएको छ। चीनले जारी गरेको नक्साका वारेमा आफ्नो धारणा स्पष्ट पार्दै नेपालको परराष्ट्र मन्वालयले भद्रै २१ गते शुक्रवार एक धरापीमार्फत संसदले सर्वसमितिले स्वीकृत गरेको राजनीतिक र प्रशासनिक नक्सालाई छिमेकीहरूले समानांग गर्नुपर्ने धारणा सार्वजनिक गरेको छ। मन्वालयले नेपालले चीनको साकेसातसास्पन्दी अभ्यासको नियमित प्रयोग' भएको प्रतिक्रिया दिइएको छ। अन्तिम तरिका नेपालले चीनको साकेसातसास्पन्दी अभ्यासको नियमित प्रयोग' भएको प्रतिक्रिया दिइएको छ। चीनले जारी गरेको नक्साका वारेमा आफ्नो धारणा स्पष्ट पार्दै नेपालको परराष्ट्र मन्वालयले भद्रै २३ गते शुक्रवार एक धरापीमार्फत संसदले सर्वसमितिले स्वीकृत गरेको राजनीतिक र प्रशासनिक नक्सालाई छिमेकीहरूले समानांग गर्नुपर्ने धारणा सार्वजनिक गरेको छ। मन्वालयले नेपालले चीनको साकेसातसास्पन्दी अभ्यासको नियमित प्रयोग' भएको प्रतिक्रिया दिइएको छ। अन्तिम तरिका नेपालले चीनको साकेसातसास्पन्दी अभ्यासको नियमित प्रयोग' भएको प्रतिक्रिया दिइएको छ। चीनले जारी गरेको नक्साका वारेमा आफ्नो धारणा स्पष्ट पार्दै नेपालको परराष्ट्र मन्वालयले भद्रै २५ गते शुक्रवार एक धरापीमार्फत संसदले सर्वसमितिले स्वीकृत गरेको राजनीतिक र प्रशासनिक नक्सालाई छिमेकीहरूले समानांग गर्नुपर्ने धारणा सार्वजनिक गरेको छ। मन्वालयले नेपालले चीनको साकेसातसास्पन्दी अभ्यासको नियमित प्रयोग' भएको प्रतिक्रिया दिइएको छ। अन्तिम तरिका नेपालले चीनको साकेसातसास्पन्दी अभ्यासको नियमित प्रयोग' भएको प्रतिक्रिया दिइएको छ। चीनले जारी गरेको नक्साका वारेमा आफ्नो धारणा स्पष्ट पार्दै नेपालको परराष्ट्र मन्वालयले भद्रै २७ गते शुक्रवार एक धरापीमार्फत संसदले सर्वसमितिले स्वीकृत गरेको राजनीतिक र प्रशासनिक नक्सालाई छिमेकीहरूले समानांग गर्नुपर्ने धारणा सार्वजनिक गरेको छ। मन्वालयले नेपालले चीनको साकेसातसास्पन्दी अभ्यासको नियमित प्रयोग' भएको प्रतिक्रिया दिइएको छ। अन्तिम तरिका नेपालले चीनको साकेसातसास्पन्दी अभ्यासको नियमित प्रयोग' भएको प्रतिक्रिया दिइएको छ। चीनले जारी गरेको नक्साका वारेमा आफ्नो धारणा स्पष्ट पार्दै नेपालको परराष्ट्र मन्वालयले भद्रै २९ गते शुक्रवार एक धरापीमार्फत संसदले सर्वसमितिले स्वीकृत गरेको राजनीतिक र प्रशासनिक नक्सालाई छिमेकीहरूले समानांग गर्नुपर्ने धारणा सार्वजनिक गरेको छ। मन्वालयले नेपालले चीनको साकेसातसास्पन्दी अभ्यासको नियमित प्रयोग' भएको प्रतिक्रिया दिइएको छ। अन्तिम तरिका नेपालले चीनको साकेस

एक लाख आदिवासी आर्मेनियाली पलायन

काठमाडौं / एजेन्सी- अर्मेनियाका अनुसार नागोर्नो-काराबाख क्षेत्रबाट एक लाखभन्दा वढी आदिवासी आर्मेनियाली पलायन भएका छन् । गत साता उक्त क्षेत्रमा अजरवैजानले कब्जा जमाएपछि आदिवासी आर्मेनियाली आफ्नो बहुलता भएको स्थानबाट अधिकांश पलायन भएका काराबाख क्षेत्रका पूर्वअभियन्ताहरूले बाटा छन् ।

अजरवैजानले उक्त क्षेत्रलाई पुनः एकीकरण गर्न र त्वारिका वासिन्दानाई समान व्यवहार गर्न चाहेको बताएको छ । तर अर्मेनियाली प्रवक्ताले त्यो भनाइ केवल 'भूट' भएको टिप्पणी गरेका छन् ।

अर्मेनियाका प्रधानमन्त्रीका प्रवक्ता नाजे ली बग्रासर्यानले नागोर्नो-काराबाखमा अनुमतिनाले एक लाख २० हजार जनसङ्ख्यामध्ये एक लाख चार सय ७९ पलायन भएका बताएका छन् ।

शरणार्थीसम्बन्धी संयुक्त राष्ट्रसंघीय निकाय युएनेस्सीआरले पनि एक लाख आदिवासी आर्मेनियाली पलायन भएका जनाउदै उनीहरूलाई तत्काल मानवीय

सहायता आवश्यक परेको बताएको छ ।

नागोर्नो-काराबाख क्षेत्रको

धरातलीय व्यथार्थारे जानकारी लिन तथा त्यहाँको वस्तुस्थिति मूल्यांकन गर्न राष्ट्रसंघीय टोली वाइटवारसम्ममा त्यहाँ पुनर्न बताइएको छ ।

अर्मेनियाका पर्याप्ततावारी नेता थार्टक वेलरियानले नागोर्नो-काराबाखमा वासिन्दाको अन्तिम

काराबाखको अनुमतिनाले एक लाख

र स्वयंसेवक हुन्' उनले सामाजिक सञ्जलमा लेखेका छन् ।

अजरवैजानको भूभागको रूपमा

अन्तरराष्ट्रिय मान्यता दिइएको नागोर्नो-काराबाखमा विग्रह तीन दशकदेखि आदिवासी आर्मेनियालीहरूद्वारा नियन्त्रित थियो ।

अर्मेनियालीहरूचुरु सुन भएको द्वन्द्वो मुख्य अजरवैजानको खातिर त्यो अधिकांश विकासको छ ।

गत विहारावर अजरवैजानले नागोर्नो

काराबाख क्षेत्र आफ्नो अधिनमा आएको

बताएसंगै स्वघोषित स्तन्त्रताको तीन दशक लामो रक्तपत्तपूर्ण ढार्न अन्त्यसंगै अब त्यसको अस्तित्वसमेत समाप्त भएको घोषणा भएको थियो ।

नागोर्नो-काराबाखका स्वतन्त्रता पक्षकार आर्मेनियाली नेता सम्बेल शाहरामच्यानले सन् २०२४ को जनवरी १ देखि यसको अस्तित्व समाप्त हुने घोषणा गरेका थिए ।

नयाँ वर्षको पहिलो दिन देखि सरै राज्य संस्था विघटन गर्ने आदेशमा हस्ताक्षर गर्दै उक्त घोषणा गरेका उनले जनताको सुरक्षाका खातिर त्यो अधिकांश निर्णय गर्नुपरको स्पष्ट गरेका थिए ।

अजरवैजानको भूभागको रूपमा अन्तरराष्ट्रिय मान्यता दिइएको नागोर्नो-काराबाखमा विग्रह तीन दशकदेखि आदिवासी आर्मेनियालीहरूद्वारा नियन्त्रित थियो ।

सन् १९८८ मा आर्मेनिया र अजरवैजानको खातिर त्यो अधिकांश विकासको छ ।

गत विहारावर अजरवैजानले नागोर्नो

काराबाख क्षेत्र आफ्नो अधिनमा आएको

छैन । भारतले अफगानिस्तानको तालिबानले सत्ता कब्जा गर्नुअघि अफगान सरकारको प्रतिनिधित्व गरेको अधिकांश कृतीतिक कम्तिरी स्वेदेश फर्किएको महिनो भएको छ ।

सन् २०१ को अग्रस्मा तालिबानले

सत्ता कब्जा गर्नुअघि अफगान सरकारको

प्रतिनिधित्व गरेको अधिकांश कृतीतिक

कम्तिरी स्वेदेश फर्किएको महिनो भएको

छम्ने रित्तस्थानमा नयाँ नियुक्त गरिएको

छम्ने रित्तस्थानमा नयाँ नियुक्त गरिएको

छैन । भारतले अफगानिस्तानको तालिबान

सरकारलाई मान्यता दिएको छैन । त्यहाँ

तालिबान सरकार सत्तामा फर्किएपछि भारत

सरकारले आफ्नो कृतीतिक उपराष्ट्रित

कम्तिरी स्वेदेश फर्किएको महिनो भएको

छैन । भारतले अफगानिस्तानको तालिबान

सरकारलाई मान्यता दिएको छैन ।

त्यहाँ तालिबान सरकार सत्तामा फर्किएपछि भारत

सरकारले आफ्नो भूमिका मुख्य अन्तरार्थी

जड तत्कालीन सोभित संघ दुक्किएपछि भएको

युद्धमा आफूले जितेको भूमिका

आफ्ने नियन्त्रणमा हुनुपर्ने आर्मेनियाको

अडान थिए ।

Shibalaya Rural Municipality

Office of the Rural Municipal Executive

Sima, Jajarkot

Karnali Province, Nepal

Invitation for Bids for Road Track Opening & Upgrading

First Date of Publication: 2080/06/12 (Sep 29, 2023)

- Shivalaya Rural Municipality invites electronic bids from Nepalese eligible bidders for the construction of below listed Road Track Opening and Upgrading under National Competitive Bidding procedures.
- Eligible Bidders may obtain further information and inspect the Bidding Documents at the office of the Shivalaya Rural Municipality, Sima Jajarkot, Karnali Province Nepal. The contact number is 9869213743, email: shibalayamun@gmail.com or may visit PPMO website www.bolpatra.gov.ng/epg.
- Bidder may download the bidding documents for e-submission from PPMO's Website www.bolpatra.gov.ng/epg. Bidders should deposit the cost (as specified below) of bidding document in the account as specified below and the scanned copy (pdf format) of the Bank deposit voucher shall be uploaded by the bidder at the time of electronic submission of the bids. Information to deposit the cost of bidding document in Bank is:

Name of the Bank : Himalayan Bank Limited

Name of Office : Rajaswa (Internal Revenue)

Account no. : 27351974250078

4. Electronic bids must be submitted to the office of the Shivalaya Rural Municipality through PPMO website www.bolpatra.gov.ng/epg on or before 12:00 PM on 2080/07/12. Bids received after this deadline will be rejected.

5. The bids will be opened in the presence of Bidders' representatives who choose to attend at 1:00 PM on 2080/07/12 at the office of Shivalaya Rural Municipality. Bids must be valid for a period of 90 days after bid opening and must be accompanied by scanned copy of the bid security in pdf format, amounting to a minimum of following amount, which shall be valid for 30 days beyond the validity period of the bid. For those who deposit security amount in cash, information to deposit the cost of bid security in bank is:

Name of the Bank : Himalayan Bank Limited

Name of Office : Sthaniya Taha Dharauti Account

Account no. : 27351974250011

6. If the last date of purchasing and /or submission falls on a government holiday, then the next working day shall be considered as the last date. In such case the validity period of the bid security shall remain the same as specified for the original last date of bid submission.

7. Pre-bid meeting shall be held at Shivalaya Rural Municipality, Jajarkot Sima, Jajarkot Karnali Province Nepal at 2080/07/01 10:00 hours.

8. The name and identification of the contract are as follows:

S. N.	Name of Contract	Contract No.	Estimated Amount without VAT& PS	Min. bid Security Amount	Bid Document Fee
1.	Construction of Baluwa Badakada Hudai Sanimela Road Upgrading Works Shivalaya 8,9 Jajarkot	SRM/NCB/WORKS/2080-081/01	Rs. 1,07,45,440.18	Rs. 3,15,000	Rs. 3000
2.	Construction of Chiudwa Kalyana Hudai Chinekanda Suyada Road Upgrading works Shivalaya 5,6,7 Jajarkot	SRM/NCB/WORKS/2080-081/02	Rs. 85,26,464.53	Rs.2,50,000	Rs. 3000
3.	Construction of Thulagaira Dungra Kosetaura Aale Road Track Opening, Shivalaya 2, Jajarkot	SRM/NCB/WORKS/2080-081/03	Rs. 1,39,78,331.01	Rs.4,10,000	Rs. 3000

Chief Administrative Officer

वाताएसंगै स्वघोषित स्तन्त्रताको तीन दशक लामो रक्तपत्तपूर्ण ढार्न अन्त्यसंगै अब त्यसको अस्तित्वसमेत समाप्त भएको घोषणा भएको थियो ।

नागोर्नो-काराबाखका स्वतन्त्रता पक्षकार आर्मेनियाली नेता सम्बेल शाहरामच्यानले सन् २०२४ को जनवरी १ देखि यसको अस्तित्व समाप्त हुने घोषणा गरेका थिए ।

नयाँ वर्षको पहिलो दिन देखि सरै राज्य संस्था विघटन गर्ने आदेशमा हस्ताक्षर गर्दै उक्त घोषणा गरेका उनले जनताको सुरक्षाका खातिर त्यो अधिकांश निर्णय गर्नुपरको स्पष्ट गरेका थिए ।

अजरवैजानको भूभागको रूपमा अन्तरराष्ट्रिय मान्यता दिइएको नागोर्नो-काराबाखमा विग्रह तीन दशकदेखि आदिवासी आर्मेनियालीहरूद्वारा नियन्त्रित थियो ।

सन् १९८८ मा आर्मेनिया र अजरवैजानको खातिर त्यो अधिकांश विकासको छ ।

सन् १९८८ को अग्रस्मा तालिबानले सत्ता कब्जा गर्नुअघि अफगान सरकारको प्रतिनिधित्व गरेको अधिकांश कृतीतिक कम्तिरी स्वेदेश फर्किएको महिनो भएको

छैन । भारतले अफगानिस्तानको तालिबान

सरकारलाई मान्यता दिएको छैन ।

त्यहाँ तालिबान सरकार सत्तामा फर्किएपछि भारत

सरकारले आफ्नो भूमिका मुख्य अन्तरार्थी

<p

